

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 809/2016-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. novembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosza Mészarosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti EURO CASH s. r. o., ČSA 24, Banská Bystrica, zastúpenej advokátom JUDr. Ondrejom Sochorom, Ulica prof. Sáru 3873/44, Banská Bystrica, ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 15 CoE 339/2015 z 30. decembra 2015, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti EURO CASH s. r. o., odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. apríla 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti EURO CASH s. r. o., ČSA 24, Banská Bystrica

(ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), zastúpenej advokátom JUDr. Ondrejom Sochorom, Ulica prof. Sáru 3873/44, Banská Bystrica, ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 15 CoE 339/2015 z 30. decembra 2015 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že krajský súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie Okresného súdu Komárno (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 13 Er 490/2013 z 27. októbra 2014 (ďalej len „uznesenie z 27. októbra 2014“), ktorým bola zamietnutá žiadosť súdnej exekútorky [REDAKOVANÉ] z 26. marca 2013 o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vedenej pod sp. zn. 13 Er 490/2013 (EX 386/2013). Podľa sťažovateľky z napadnutého uznesenia krajského súdu „*nevyplýva ani jedna právna úvaha vo vzťahu ku skutočnostiam uvádzaných sťažovateľom v podanom odvolaní (týkajúcich sa určítosti právneho záväzku vyjadreného v notárskej zápisnici – keďže práve právny názor prvostupňového súdu o neurčítosti záväzku viedol prvostupňový súd k zamietnutiu žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia)*“.

Sťažovateľka zdôrazňuje, že sa stotožňuje s väčšinou čiastkových právnych názorov krajského súdu, avšak namieta, že krajský súd na jej vec aplikoval nesprávne právne predpisy (§ 558 a § 574 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 323 Obchodného zákonníka), ktoré popreli jej základné právo na súdnu ochranu, keďže napadnutým uznesením bola žiadosť súdnej exekútorky o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie zamietnutá, a to aj napriek tomu, že notárska zápisnica ako exekučný titul spĺňala všetky formálne a materiálne podmienky vykonateľnosti. Sťažovateľka zastáva názor, že napadnuté uznesenie krajského súdu je arbitrárne a nepreskúmateľné, pričom krajský súd sa pri aplikácii a výklade právnych predpisov natoľko odchyľil od ich znenia, že zásadne poprel ich účel a význam.

Sťažovateľka tvrdí, že napadnuté uznesenie krajského súdu je arbitrárne, keďže krajský súd sa s jej argumentáciou odôvodňujúcou vykonateľnosť notárskej zápisnice,

určitosť a zrozumiteľnosť v nej vyjadreného záväzku žiadnym spôsobom nevysporiadal. Podľa názoru sťažovateľky boli splnené všetky podmienky formálnej a materiálnej vykonateľnosti notárskej zápisnice, keďže:

„- notárska zápisnica obsahuje právny záväzok zaplatiť konkrétnu peňažnú sumu (250.000,- Sk),

- obsahuje označenie osoby oprávnenej a povinnej,*
- obsahuje uvedenie právneho dôvodu, ktorým je zmluva o úvere č. [REDACTED],*
- obsahuje predmet plnenia, ktorým je zaplatenie peňažnej sumy,*
- obsahuje uvedenie lehoty splatnosti (v pravidelných mesačných splátkach v zmysle splátkového kalendára, ktorý tvorí prílohu 1 k zmluve o úvere ako jej neoddeliteľnú súčasť, ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť notárskej zápisnice),*
- obsahuje taktiež súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou notárskej zápisnice.“*

K neurčitosti záväzku ako dôvodu materiálnej nevykonateľnosti notárskej zápisnice, ku ktorému dospel okresný súd a s ktorým krajský súd vyjadril svoj súhlas, sťažovateľka uvádza, že *„právny záväzok v notárskej zápisnici nemusí byť vyjadrený napr. len konkrétnou výškou dlhu, úroku atď., ale v prípade, ak je súčasťou notárskej zápisnice hmotnoprávny úkon, z ktorého notárska zápisnica vychádza, je možné právny záväzok v notárskej zápisnici vyjadriť len odkazom na takýto hmotnoprávny úkon, a to za splnenia podmienky, že takto určená povinnosť je definovaná určito a zrozumiteľne, t. j. že z notárskej listiny ako celku (§ 3 ods. 4 v spojitosti s ust. § 44 ods. 3 zákona č. 323/1992 Zb. Notársky poriadok) vyplývajú konkrétne práva a povinnosti. Podľa názoru sťažovateľa neprihliadnutie na takúto notársku listinu ako celok by bolo možné považovať za prílišný formalizmus pri posudzovaní uvedenej notárskej listiny. Podľa názoru sťažovateľa by len v prípade, ak by notárska zápisnica odkazovala na ustanovenia akejkoľvek zmluvy, ktorá by však netvorila neoddeliteľnú súčasť tejto notárskej zápisnice, bolo možné považovať za nedostatočne určité a zrozumiteľné stanovenie povinnosti, nakoľko uvedené by skutočne mohlo vzbudzovať pochybnosti o tom, či tá ktorá konkrétna zmluva, na ktorú odkazuje notárska zápisnica, je skutočne tou konkrétnou zmluvou. V prípade, ak neoddeliteľnou súčasťou notárskej zápisnice je konkrétny hmotnoprávny základ notárskej zápisnice, a na tento hmotnoprávny základ notárska zápisnica pri určení konkrétnej povinnosti*

odkazuje, splňa uvedené náležitosti vyžadované Exekučným poriadkom tak, aby išlo o spôsobilý exekučný titul (v časti vyznačenia právneho dôvodu, predmetu a času plnenia).“.

Sťažovateľka ďalej namieta, že krajský súd jej neumožnil vyjadriť sa k dôvodu, ktorý odvolací súd viedol k záveru o tom, že žiadosť súdnej exekútorky o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie je potrebné zamietnuť (neexistencia dlhu v čase podpisu notárskej zápisnice ako nedostatok jej materiálnej vykonateľnosti) preto, že okresný súd dospel v uznesení z 27. októbra 2014 síce k rovnakému záveru, ale výlučne z dôvodu neurčitosti záväzku.

Krajský súd v napadnutom uznesení konštatoval, že obsahom notárskej zápisnice bolo uznanie dlhu, ktorý v čase jej spísania ešte neexistoval, a preto ho nebolo možné uznať (§ 558 Občianskeho zákonníka). Krajský súd však podľa sťažovateľa neodôvodnil, prečo

„- na daný právny vzťah vôbec aplikoval ust. § 558 Občianskeho zákonníka, a ako uvedené súvisí s materiálnoú nevykonateľnosťou notárskej zápisnice, ktorej materiálne podmienky sú stanovené výlučne v ust. § 41 ods. 2 Exekučného poriadku,

- prečo na daný vzťah aplikoval ust. § 574 ods. 2 Občianskeho zákonníka (dohoda o vzdaní sa práva - ako dvojstranný právny úkon), keďže je nepochybné, že uznanie dlhu (ako aj notárska zápisnica spísaná podľa § 41 ods. 2 Exekučného poriadku) je jednostranným právnym úkonom, pričom iba dohoda v zmysle ust. § 574 ods. 2 Občianskeho zákonníka je neplatným právnym úkonom;

- ak by aj bolo ustanovenie bodu 2 notárskej zápisnice neplatným ustanovením (vyhlásenie o uznaní dlhu), uvedené nemá vplyv na zvyšok notárskej zápisnice, a preto nie je zrejmé, prečo nemohol povinný súhlasiť s vykonateľnosťou notárskej zápisnice, a z čoho takýto zákonný zákaz vyplýva;

- prečo konajúci súd vyžadoval, aby v čase spísania notárskej zápisnice existoval dlh, keď zo znenia § 41 ods. 2 Exekučného poriadku nepochybné vyplýva, že obsahom notárskej zápisnice má byť uvedenie právneho záväzku (a nie dlhu).“.

Sťažovateľka poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 ECdo 154/2013 z 26. mája 2015, z ktorého právnych záverov jednoznačne vyplýva, že ak notárska zápisnica obsahuje vyhlásenie povinnej osoby v zmysle § 41 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v znení neskorších predpisov, je exekučným titulom aj v prípade, že záväzok povinnej osoby v čase spísania notárskej zápisnice neexistoval. Sťažovateľka zdôrazňuje, že krajský súd nezdôvodnil ani to, prečo je povinnou náležitosťou notárskej zápisnice aj hmotnoprávne uznanie dlhu a prečo absencia uznania dlhu je nedostatkom materiálnej vykonateľnosti notárskej zápisnice.

Podľa sťažovateľky neexistoval zákonný dôvod na to, aby bola žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie zamietnutá z dôvodu nedostatku materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu. Pokiaľ krajský súd napadnutým uznesením rozhodol a zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, nakoľko sa pri výklade a aplikácii právneho predpisu odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že tým poprel účel a význam „*nakoľko na prejednávany prípad aplikoval ustanovenia právnych predpisov – (uznanie dlhu podľa ust. § 558, dohoda o vzdaní sa práva podľa § 574 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 37 a § 39 Občianskeho zákonníka, ktoré sa podľa názoru sťažovateľa predmetu konania žiadnym spôsobom netýkajú), čím došlo podľa názoru sťažovateľa k porušeniu základného práva sťažovateľa garantovaného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky*“.

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„I. Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovuje, že základné právo spoločnosti EURO CASH s. r. o... na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 30. 12. 2015, sp. zn. 15 CoE/339/2015, porušené bolo.

II. Ústavný súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Nitre zo dňa 30. 12. 2015, sp. zn. 15 CoE/339/2015 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

III. Ústavný súd Slovenskej republiky ukladá Krajskému súdu v Nitre povinnosť uhradiť spoločnosti EURO CASH s. r. o... trovy právneho zastúpenia vo výške 303,16 EUR na účet jej právneho zástupcu... v lehote do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody,

ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo keď preskúmanie označeného postupu alebo rozhodnutia orgánu štátu v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05).

Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu z 27. októbra 2014 o zamietnutí žiadosti súdnej exekútorky o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie. Sťažovateľka namieta, že napadnuté uznesenie krajského súdu je arbitrárne a nepreskúmateľné, pričom krajský súd sa pri aplikácii a výklade právnych predpisov natoľko odchýlil od ich znenia, že zásadne poprel ich účel a význam.

Ústavný súd, zohľadňujúc svoju doterajšiu ustálenú judikatúru, konštatuje, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takéhoto výkladu a uplatňovania s ústavou, resp. s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov len v prípade, ak v konaní, ktoré predchádzalo ich vydaniu, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo svojvoľné, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 82/04).

Pri posudzovaní otázky, či mohlo byť napadnutým uznesením krajského súdu porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, teda otázky, či označené rozhodnutie nie je zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, je potrebné zohľadniť nielen odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu, ale aj uznesenie okresného súdu z 27. októbra 2014, s ktorým sa krajský súd stotožnil. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

Z napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, že ním v súlade s v tom čase platným a účinným § 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) bolo potvrdené ako vecne správne uznesenie okresného súdu z 27. októbra 2014. V súlade s § 219 ods. 2 OSP sa krajský súd ako odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením citovaného rozhodnutia okresného súdu a na zdôraznenie jeho správnosti uviedol:

„Notárska zápisnica so súhlasom k vykonateľnosti má povahu verejnej listiny a ako každá verejná listina aj notárska zápisnica osvedčuje pravdivosť údajov v nej uvedených až do doby, pokiaľ nie je preukázaný opak. Aj pri posudzovaní notárskej zápisnice sa preto uplatňuje prezumpcia správnosti. Notárska zápisnica je spôsobilým exekučným titulom vtedy, ak mimo formálnych podmienok vykonateľnosti spĺňa podmienky materiálnej vykonateľnosti. Jednou z podmienok materiálnej vykonateľnosti je, aby notárska zápisnica obsahovala právny záväzok (stanovenie konkrétnej povinnosti zo záväzkového právneho vzťahu vzniknutej na základe určitej právnej skutočnosti), ďalšími sú označenie oprávnenej osoby, povinnej osoby, právneho dôvodu, predmetu a času plnenia a súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou notárskej zápisnice, ktorý je najdôležitejšou náležitosťou exekučnej notárskej zápisnice, pretože až tento prejav vôle povinného, robí z notárskej zápisnice verejnú listinu spôsobilú byť exekučným titulom na nútený výkon povinnosti uvedenej v jej

obsahu. Uvedeným prejavom vôle povinného sa teda završuje vznik exekučného titulu. Podľa rozhodnutia NS SR 58/1997 súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 456/2011-19 zo dňa 23. 11. 2011, v ktorom tento uviedol, súd je nielen oprávneným, ale aj povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, a to napr. aj pre účely zistenia existencie dôvodu, pre ktorý by bolo potrebné už začaté exekučné konanie zastaviť.

Otázku naplnenia formálnych a materiálnych predpokladov môže posudzovať iba exekučný súd. Podľa § 58 ods. 1 Exekučného poriadku, exekúciu zastaví súd na návrh alebo aj bez návrhu. Exekučný poriadok pre exekučný súd zakotvuje oprávnenie a povinnosť skúmať v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania zákonnosť exekučného titulu, pričom exekučný súd tak môže urobiť na návrh účastníka konania, ako aj bez návrhu. Podľa názoru odvolacieho súdu preskúmvacia činnosť exekučného súdu sa uplatňuje kedykoľvek, nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, keďže právny predpis, resp. i jeho jednotlivé ustanovenia, je potrebné vykladať v súlade s celkovým účelom právneho predpisu, a teda v ich vzájomných súvislostiach a nie izolovane. Odvolací súd sa stotožňuje s konštatovaním súdu prvého stupňa, že vyhlásenie povinného o uznaní dlhu v notárskej zápisnici vzniklo v čase, keď žiadny dlh neexistoval a do budúcnosti by bolo možné len predpokladať, že by dlh mohol vzniknúť. Ak úkon - dohoda, ktorou sa niekto vzdáva práv, ktoré môžu vzniknúť až v budúcnosti - je absolútne neplatný právny úkon, potom povinný nemohol svojím konaním v notárskej zápisnici platne uznať dlh čo do dôvodu a výšky, ale ani súhlasiť s vykonateľnosťou notárskej zápisnice. V takom prípade notárska zápisnica nie je od počiatku spôsobilým exekučným titulom. Notárska zápisnica, na podklade ktorej sa vykonáva exekúcia, nemôže byť riadnym exekučným titulom, pretože od počiatku nezodpovedá stanoveným zákonným požiadavkám pre notársku zápisnicu ako exekučného titulu pre exekúciu, nakoľko nespĺňa formálne a materiálne podmienky v zmysle § 41 odsek 2 Exekučného poriadku a § 47 Notárskeho poriadku. Nedostatkom notárskej zápisnice je, že vyhlásenie povinných o uznaní dlhu v notárskej zápisnici vzniklo

dňa 09. 07. 2008, t. j. v deň uzatvorenia Zmluvy o úvere č. 6972/06 zo dňa 09. 07. 2008, teda v čase, keď žiadny dlh neexistoval - existoval len záväzok povinných vrátiť v určenej lehote poskytnuté peňažné prostriedky a do budúca bolo možné len predpokladať, že by mohol vzniknúť, nebolo však určité v akej výške. “

Z už uvedeného vyplýva, že krajský súd sa v napadnutom uznesení stotožnil s argumentáciou obsiahnutou v odôvodnení uznesenia okresného súdu z 27. októbra 2014, ktorým bola žiadosť súdnej exekútorke o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietnutá. V relevantnej časti odôvodnenia označeného uznesenia okresného súdu sa najmä uvádza:

„V predmetnej veci sa exekúcia vykonáva na základe exekučného titulu, ktorým je notárska zápisnica obsahujúca vyhlásenie povinných, že dňa 9. 7. 2008 uzavreli s oprávneným zmluvu o úvere č. 6972/08, ktorej predmetom bolo poskytnutie finančného úveru povinným vo výške 250.000.- Sk (8298,47 eur). Povinní sa zaviazali zaplatiť oprávnenému z poskytnutých peňažných prostriedkov úroky vo výške 24 % ročne a zaviazali sa poskytnutý úver s dohodnutým úrokom splácať v pravidelných mesačných splátkach. Splatnosť úveru s dohodnutým úrokom je 120 mesiacov, teda do 20. 7. 2018. Povinní vyhlásili, že uznávajú svoj záväzok z hore uvedenej zmluvy v plnom rozsahu čo do dôvodu a výšky. Zároveň povinní vyhlásili, že splatia pohľadávku vzniknutú na základe vyššie uvedenej zmluvy a v prípade, že zo strany oprávneného dôjde k plneniu na jej základe, povinní súhlasia, aby v prípade neplnenia ich záväzkov z tejto zmluvy, za podmienok v nej uvedených, sa táto notárska zápisnica stala vykonateľným exekučným titulom pre exekúciu na všetok ich hnutel'ný i nehnuteľný majetok. Záväzok povinných vyjadrený v notárskej zápisnici z 9. 7. 2008, nie je možné považovať za určitý, ktorý by nevzbudzoval pochybnosti, aký záväzok bol uznaný, nakoľko záväzok vyplývajúci z druhého bodu notárskej zápisnice, podľa ktorého povinní uznali svoj záväzok z uzavretej zmluvy v plnom rozsahu čo do dôvodu a výšky, nie je vyjadrený konkrétnou sumou, a nie je určený ani spôsob výpočtu sumy, ktorú povinní z notárskej zápisnice majú oprávnenému vrátiť. Záver o neurčitosti záväzku z notárskej zápisnice je potvrdený aj textom samotnej notárskej zápisnice, v ktorej okrem iného osoby povinné vyhlásením o vykonateľnosti tejto notárskej zápisnice súhlasia, aby v prípade nesplnenia ich záväzkov z tejto zmluvy za podmienok v nej uvedených sa táto stala

vykonateľnou. Zo spôsobu vymedzenia záväzku v notárskej zápisnici nie je možné vypočítať konkrétnu sumu záväzku, ktorý bol dňa 9. 7. 2008 uznaný. Navyše, v notárskej zápisnici uvedená lehota splatnosti úveru s dohodnutými úrokmi je určená k dátumu 20. 7. 2018, ktorý nastane až v budúcnosti. Povinní v exekučnom konaní v notárskej zápisnici neuznali určitý záväzok v zmysle § 323 ods. 1 Obchodného zákonníka, ale neurčitý záväzok. Z tohto vyhlásenia nie je vôbec zistiteľné, akú konkrétnu sumu sa zaväzuje dlžník zaplatiť a nedá sa zistiť ani presný mechanizmus stanovenia tejto sumy. Práve neurčitosť uznaného záväzku spôsobuje materiálnu nevykonateľnosť exekučného titulu. Uvedený právny záver je zhodný s právnym názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky vysloveným v náleze z 13. 07. 2000 sp. zn. I. ÚS 5/2000. Ústavný súd v náleze poukázal na to, že medzi uznaním dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka a uznaním záväzku podľa § 323 ods. 1 Obchodného zákonníka niet podstatného rozdielu. V oboch prípadoch ide o jeden zo spôsobov zabezpečenia záväzku, pričom z hľadiska teórie o právnych úkonoch v oboch prípadoch ide o jednostranne adresovaný právny úkon, konkrétne o jednostranný právny úkon dlžníka adresovaný veriteľovi. Ústavný súd v náleze uviedol, že vykonateľnosť notárskej zápisnice nastáva zásadne uplynutím času na dobrovoľné splnenie povinnosti na plnenie a jej vykonateľnosť sa skúma rovnako ako vykonateľnosť iných rozhodnutí podľa príslušných predpisov procesného práva. Súd musí skúmať formálnu a materiálnu stránku vykonateľnosti tohto exekučného titulu. Formálna stránka spočíva v dodržaní formy notárskej zápisnice podľa Notárskeho poriadku a materiálna stránka spočíva v dodržaní obsahových náležitosti predpísaných § 41 ods. 2 Exekučného poriadku. Aj v prípade obsahových náležitosti exekučnej notárskej zápisnice platí, ak má byť vykonateľná, že tieto musia byť určené presným a nepochybným spôsobom, teda musí notárska zápisnica obsahovať presnú individualizáciu oprávneného a povinného, presné vymedzenie práv a povinnosti na plnenie, presný rozsah a obsah plnenia atď.

Podľa § 44 ods. 2 veta tretia a štvrtá Exekučného poriadku, ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Na základe vyššie uvedeného súd dospel k záveru, že predložená notárska zápisnica je materiálne nevykonateľná, a to s poukazom na neurčitosť záväzku, ktorého formulácia vzbudzuje pochybnosti, aký právny záväzok na seba povinní jeho vyhlásením do notárskej

zápisnice prevzali. Materiálna nevykonateľnosť exekučného titulu predstavuje neodstrániteľnú prekážku brániacu vykonaniu exekúcie, preto súd vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v celom rozsahu zamietol.“

V nadväznosti na citované ústavný súd pripomína, že jedným z nevyhnutných predpokladov vedenia exekučného konania je relevantný exekučný titul, keďže bez jeho existencie nemožno exekúciu vykonať. Preto je podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľný právny záver krajského súdu vychádzajúci z toho, že ak neexistuje notárska zápisnica, ktorá je spôsobilá byť exekučným titulom buď z hľadiska formálneho, alebo z hľadiska materiálneho, je nevyhnutné žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietnuť.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené poukazuje aj na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu, ktorý v rozsudku sp. zn. 3 Cdo 164/1996 z 27. januára 2007 publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 58/1997 uviedol, že „súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená.“ (m. m. I. ÚS 410/2012).

Ako vyplýva z citovaného odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu, krajský súd podobne ako pred ním okresný súd v súlade s prechádzajúcou judikatúrou ústavného súdu (I. ÚS 5/00) skúmal predloženú notársku zápisnicu okrem iného aj z hľadiska jej materiálnej vykonateľnosti, ako aj z hľadiska vykonateľnosti formálnej. Zohľadnil tak tú skutočnosť, že notárska zápisnica ako exekučný titul nie je právoplatným súdnym rozhodnutím, ale iba právnym úkonom, ktorý má (niektoré) vlastnosti iných exekučných titulov (m. m. IV. ÚS 557/2013).

Z ústavného hľadiska ústavný súd považuje za akceptovateľný právny záver krajského súdu vychádzajúci z toho, že ak má mať notárska zápisnica ako verejná listina –

účinnok explicitného exekučného titulu, potom musí byť splnená požiadavka na to, aby v čase, keď ju podpisuje „dlžník“ a zároveň vyjadruje aj súhlas s jej vykonateľnosťou (t. j. aj nútenou exekúciou), by mala byť pôžička (úver) už aj reálne vyplatená. Ak to tak nebolo, potom notárska zápisnica nie je materiálne vykonateľným exekučným titulom z dôvodu, že v čase jej podpisu ešte žiadny dlh neexistoval (k tomu pozri aj právne názory ústavného súdu v identických veciach sťažovateľky vedených pod sp. zn.: I. ÚS 349/2016 a I. ÚS 261/2015; obdobne pozri aj II. ÚS 667/2014).

Sťažovateľka osobitne namietala aj to, že krajský súd jej neumožnil vyjadriť sa k dôvodu, ktorý odvolací súd viedol k záveru o tom, že žiadosť súdnej exekútky o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie je potrebné zamietnuť (neexistencia dlhu v čase podpisu notárskej zápisnice ako nedostatok jej materiálnej vykonateľnosti), a to preto, že okresný súd dospel v uznesení z 27. októbra 2014 síce k rovnakému záveru, ale výlučne z dôvodu neurčitosti záväzku. Ústavný súd vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu nepovažuje túto námietku sťažovateľky z ústavného hľadiska za relevantnú.

Ústavný súd už poukázal na to, že krajský súd napadnutým uznesením v súlade s § 219 ods. 1 a 2 OSP uznesenie okresného súdu z 27. októbra 2014 potvrdil ako vecne správne, pričom sa zároveň stotožnil s odôvodnením označeného rozhodnutia a na zdôraznenie jeho správnosti doplnil ďalšie dôvody, pre ktoré boli podľa jeho názoru splnené podmienky na to, aby žiadosť súdnej exekútky o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola zamietnutá.

Z uvedeného vyplýva, že krajský súd sa stotožnil s odôvodnením okresného súdu, podľa ktorého neurčitosť záväzku, ktorý na seba povinní vyhlásením do notárskej zápisnice prevzali, spôsobila materiálnu nevykonateľnosť notárskej zápisnice ako exekučného titulu, čo predstavuje prekážku brániacu vykonaniu exekúcie. Keďže neurčitosť záväzku obsiahnutého v notárskej zápisnici postačovala na záver, že notárska zápisnica je materiálne nevykonateľná, a teda nemôže byť ako taká spôsobilým exekučným titulom, je námietka sťažovateľky, podľa ktorej sa k „neexistencii dlhu“ ako ďalšiemu dôvodu materiálnej

nevykonateľnosti notárskej zápisnice uplatňovaného krajským súdom nemohla vyjadriť, právne irelevantná.

Ústavný súd poznamenáva, že exekučný titul musí byť presný, a pokiaľ sa dlžník zaväzuje na peňažné plnenie, musí byť uvedená presná suma dlhu, resp. presný spôsob jej výpočtu (I. ÚS 5/00). Preto pokiaľ z notárskej zápisnice nebola zistiteľná konkrétna suma, ktorú sa dlžník zaväzuje zaplatiť, a nebolo možné identifikovať ani presný mechanizmus určenia tejto sumy, potom je záver okresného súdu (a uplatnením § 219 ods. 2 OSP aj záver krajského súdu) o materiálnej nevykonateľnosti notárskej zápisnice ústavne udržateľný.

Sumarizujúc dosiaľ uvedené, ústavný súd konštatuje, že nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by napadnuté rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel základného práva na súdnu ochranu. Krajský súd sa stotožnil s podrobne odôvodnenými právnymi názormi vyjadrenými v rozhodnutí okresného súdu, ktoré aj ústavný súd považuje za jasné, zrozumiteľné a presvedčivé, a navyše rozšíril vecnú argumentáciu na podporu správnosti odôvodnenia uznesenia okresného súdu z 27. októbra 2014.

Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre opakovane uvádza, že postup a rozhodnutie súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej zákonnej procesnoprávnej úpravy (§ 219 ods. 1 a 2 OSP), nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Za porušenie základného práva pritom nemožno považovať neúspech v konaní. Inak povedané, obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania, preto nie je možné považovať nevyhovenie návrhu v konaní pred všeobecným súdom za porušenie tohto práva (I. ÚS 3/97).

Vzhľadom na už uvedené nemožno podľa názoru ústavného súdu ani právne závery krajského súdu vyjadrené v napadnutom uznesení považovať za svojvoľný výklad

a aplikáciu príslušných ustanovení Exekučného poriadku, ktorý by mohol mať za následok porušenie ústavou garantovaných práv sťažovateľky ako účastníčky exekučného konania.

Pretože ústavný súd nezistil medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru takú príčinnú súvislosť, ktorá by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohla viesť k záveru o ich porušení, odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní, ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v sťažnosti sa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. novembra 2016